

Stanovisko Výboru regionů Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu

(2012/C 9/05)

VÝBOR REGIONŮ

- uznává dosavadní úspěchy opatření, jež SBA provedl, avšak v zájmu toho, aby Komise a hlavně členské státy dosáhly podstatnějších výsledků, velmi doporučuje, aby se SBA stal politicky závaznějším, a byla tak zajištěna větší a řádnější úroveň provádění a překonání stávajících překážek bránících plnému přijetí SBA;
- zastává názor, že SBA vyžaduje politické vedení, a domnívá se, že by strategie Evropa 2020 měla výslovněji uznávat SBA, aby dala této politice pevnější strukturu tím, že přijme vhodný plán postupu s uvedením klíčových mezníků, jichž mají všechny členské státy dosáhnout a začlenit je do národních programů reforem;
- vidí velkou příležitost pro místní a regionální orgány přispět k cílům SBA a vyzývá k výslovnému uznání místního a regionálního rozměru, jež by jednak podpořilo přístup zdola nahoru a shora dolů a rovněž zvýšilo viditelnost SBA v celé Evropě. Dochází k závěru, že v celé EU, na vnitrostátní, místní i regionální úrovni, je nutné zavést vyšší úroveň informovanosti o SBA a přiznat mu vyšší prioritu;
- zdůrazňuje, že největší výzvou pro malé a střední podniky je přístup k financím, což bude vyžadovat společný postup v dalších fázích SBA. Podtrhuje rovněž význam úsilí o usnadnění přístupu malých a středních podniků na trhy a o výrazné snížení administrativní zátěže;
- velmi lituje, že nebyl učiněn závazek začlenit SBA do Lisabonské smlouvy a následně do strategie Evropa 2020. Tím byla prozatím promarněna šance využít národních programů reforem coby klíčového nástroje k provedení SBA. Znovu proto naléhavě vyzývá k urychlenému začlenění zásad a cílů SBA do strategie Evropa 2020 a do provádění národních programů reforem.

Zpravodajka	paní Constance HANNIFFY (IE/ELS), členka rady hrabství Offaly, regionálního úřadu Midland a regionálního shromáždění Border, Midland a Western
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu KOM(2011) 78 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu Komisí a potvrzuje svou plnou podporu pokračujícímu úsilí tohoto důležitého politického programu o podporu rozvoje, růstu a udržitelnosti malých a středních podniků v celé EU;

2. naléhavě zdůrazňuje, že je nezbytné se zabývat klíčovými otázkami, jež brání provedení iniciativy „Small Business Act“ (SBA) na všech úrovních správy v Evropské unii, a vyzývá, aby členské státy přiznaly vyšší prioritu klíčovým prvkům SBA. Ztráta 3,5 milionu pracovních míst⁽¹⁾ v malých a středních podnicích Evropy v důsledku finanční, hospodářské a sociální krize totiž bohužel ukazuje, že se toto téma musí stát prvořadým bodem politického programu;

3. uznává dosavadní úspěchy opatření, jež SBA provedl, avšak v zájmu toho, aby Komise a hlavně členské státy dosáhly podstatnějších výsledků, velmi doporučuje, aby se SBA stal *politicky závaznějším*, a byla tak zajištěna větší a řádnější úroveň provádění a překonání stávajících překážek bránících plnému přijetí SBA;

4. podporuje úsilí Komise o posílení řízení SBA, zejména pak zřízení zmocněnců pro malé a střední podniky v členských státech, kteří mají společně se zvláštním zmocněncem Komise pro malé a střední podniky převzít odpovědnost za řízení provádění SBA v celé Evropě;

5. zastává názor, že SBA vyžaduje politické vedení, a domnívá se, že by strategie Evropa 2020 měla výslovněji uznávat SBA, aby dala této politice pevnější strukturu tím, že přijme vhodný plán postupu s uvedením klíčových mezníků, jichž mají všechny členské státy dosáhnout a začlenit je do národních programů reforem;

6. vidí velkou příležitost pro místní a regionální orgány přispět k cílům SBA a vyzývá k výslovnému uznání místního

⁽¹⁾ Odhad Výroční zprávy o evropských malých a středních podnicích 2010, zveřejněné jako součást přezkumu výsledků malých a středních podniků (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm).

a regionálního rozměru, jež by jednak podpořilo přístup zdola nahoru a shora dolů a rovněž zvýšilo viditelnost SBA v celé Evropě;

7. zdůrazňuje, že největší výzvou pro malé a střední podniky je přístup k financím, což bude vyžadovat společný postup v dalších fázích SBA. Podtrhuje rovněž význam úsilí o usnadnění přístupu malých a středních podniků na trhy a o výrazné snížení administrativní zátěže;

8. opakovaně zdůrazňuje přetrvávající význam poskytování vhodné podpory malým a středním podnikům, která by zajistila dlouhodobou udržitelnost různých druhů podniků. Při kladení důrazu na vysoký potenciál nově vzniklých, nových a na export orientovaných malých a středních podniků je třeba věnovat pozornost rovněž zavedeným podnikům a těm podnikům, které procházejí vývojem a restrukturalizací. Zároveň si je vědom problémů malých a středních podniků zaměřených na domácí trh, jež jsou hlavním zdrojem životní síly místního a regionálního hospodářství;

9. zdůrazňuje dále, že pro maximalizaci tvorby pracovních míst a udržitelného hospodářského růstu musí SBA a politika malých a středních podniků na všech úrovních vyhovovat různým obchodním modelům a být s nimi v souladu. Patří sem podniky sociální ekonomiky, kulturní a tvůrčí odvětví (předkomerční a komerční), družstva a podobné právní formy;

Zajištění vysoké míry provádění a lepšího řízení

10. velmi lituje, že nebyl učiněn závazek začlenit SBA do Lisabonské smlouvy a následně do strategie Evropa 2020. Tím byla prozatím promarněna šance využít národních programů reforem coby klíčového nástroje k provedení SBA. Znovu proto naléhavě vyzývá k urychlenému začlenění zásad a cílů SBA do strategie Evropa 2020 a do provádění národních programů reforem;

11. je zklamán rozdílným stupněm provádění SBA v jednotlivých členských státech, přičemž ve sdělení Komise se konstatuje, že příčiny těchto rozdílů nejsou plně prozkoumány. Členské státy musí být ohledně SBA mnohem odpovědnější. Výbor proto dochází k závěru, že v celé EU, na vnitrostátní, místní i regionální úrovni, je nutné zavést vyšší úroveň informovanosti o SBA a přiznat mu vyšší prioritu;

12. vítá jmenování národních zmocněnců pro malé a střední podniky členskými státy a vyzývá všechny zmocněnce, aby plně dostali své odpovědnosti zajistit, že bude správa zohledňovat malé a střední podniky („think small first“), a aby náležitě zohledňovali výzvy, před nimiž malé a střední podniky stojí, při vývoji právních předpisů, pravidel a postupů, jež mohou mít pozitivní dopady na prostředí, v němž tyto podniky fungují;

13. konstatuje, že zmocněnci pro malé a střední podniky jsou jmenováni politickým nebo administrativním způsobem, a doporučuje, aby více členských států provádělo jmenování politické, aby tím vyslaly silnější signál o přiznání vyšší priority a o závazku provádět SBA a řešit problémy malých a středních podniků;

14. je toho názoru, že spoléhat se při dosahování cílů SBA na různé předešlé programy a finanční nástroje bez dalšího nebo zvláštního financování je zásadním nedostatkem;

15. bere na vědomí jmenování nového zmocněnce EU pro malé a střední podniky, znovu však zdůrazňuje, že se sdělení dostatečně nezabývá úlohou zmocněnců, a vyzývá Komisi, aby zajistila, že bude tento zmocněnec disponovat dostatečnými finančními zdroji a podporou na politické úrovni pro úspěšné plnění cílů SBA a zviditelnění a zvýšení povědomí ohledně politické činnosti zaměřené na malé a střední podniky;

16. vítá záměr zřídit poradní skupinu pro SBA složenou z členských států, zmocněnců pro malé a střední podniky a zástupců organizací malých a středních podniků, a žádá, aby se Výbor regionů stal jedním z členů této poradní skupiny, má-li mít SBA dopad na všech úrovních správy, a ne jen na úrovni EU a na úrovni vnitrostátní;

17. navrhuje, aby byly místní a regionální orgány v členských státech povzbuzovány k tomu, aby přijaly zásady SBA za své a přizpůsobily jeho opatření místním a regionálním podmínkám. Domnívá se, že v tomto ohledu může fungovat jako inspirace projekt Evropský podnikatelsky zaměřený region;

18. bere na vědomí úspěšné přijetí většiny legislativních návrhů SBA a vyzývá členské státy k přijetí statutu evropské soukromé společnosti (SPE), jenž v důsledku podpoří větší využívání jednotného trhu díky snížení nákladů na zakládání společností a zjednoduší právní rámec k usnadnění přeshraničního obchodu;

19. vyzývá členské státy, aby plně přijaly a provedly směrnici o opožděných platbách a zdůrazňuje, že prosazení této směrnice je i nadále klíčovým problémem a že se členské státy musí zasadit o zlepšení platební kultury podniků i veřejné správy;

20. zdůrazňuje, že navrhované zavádění výjimek z právních předpisů pro určité typy podniků, nově vzniklé podniky nebo mikropodniky by mělo být tam, kde je to vhodné, prováděno tak, aby nevedlo k vytváření podniků „druhé kategorie“ a ke zmatkům na trhu;

21. vyzývá k přísnějšímu uplatňování přezkumu výsledků, jež umožní monitorovat, hodnotit a porovnávat výsledky členských států při provádění SBA. Kromě toho žádá, aby byly veškeré informace z přezkumu výsledků veřejně přístupné, a mohly tak sloužit jednak jako komunikační nástroj, jednak jako motivace členských států k většímu úsilí;

Usnadnění přístupu k financím

22. upozorňuje na problémy, jimž čelí malé a střední podniky v důsledku zprůsnění podmínek úvěrů finančních institucí⁽²⁾, vyplývajících ze současného ekonomického poklesu a přetrvávající krize v mezinárodním bankovníctví, a zdůrazňuje dále nepřiměřenost dopadu na malé a střední podniky kvůli tomu, že jsou zatíženy vyšším úvěrovým rizikem, což v důsledku v krátkodobém i dlouhodobém horizontu vážně podkopává jejich schopnost přežít a fungovat;

23. vyzývá Komisi a členské státy, aby se opřely o závěry druhé schůze stálého finančního fóra pro malé a střední podniky v březnu 2011, a upřímně vítá opatření provedená Komisí k řešení problému přístupu k úvěrům, jako např. facilitu mikrofinancování v rámci programu Progress a závazek přijmout akční plán pro zlepšení přístupu malých a středních podniků k financování na solidním obchodním základě;

24. vyslovuje se pro akční plán SBA, jenž by se měl zaměřit na obtížné obchodní podmínky, jimž čelí malé a střední podniky usilující o financování, jako např. na a) větší transparentnost mezi bankami a dalšími finančními institucemi a malými a středními podniky b) kombinování půjček a vlastního kapitálu c) zvýšení objemů sekuritizovaných půjček d) usnadnění investic rizikového kapitálu přes hranice e) zlepšení právních předpisů pro mikroúvěry;

25. domnívá se, že navrhované centrální kontaktní místo pro financování malých a středních podniků má určité výhody, ale že je zapotřebí tento princip dále promyslet, a doporučuje, aby byly v prvním kroku zmapovány veškeré způsoby podpory pro malé a střední podniky (včetně podpůrných agentur a unijních, vnitrostátních, regionálních a místních podpůrných programů) na příslušné vnitrostátní a regionální úrovni; dále doporučuje, aby Evropská komise zvažila další úspěšné přístupy, jež malým a středním podnikům dodávají přidanou hodnotu tím, že jim poskytují integrovaný systém vzájemně provázaných kontaktů podpory podnikání, a výrazněji tyto přístupy podporovala na místní a regionální úrovni;

26. vítá návrh Komise zařadit účinné provádění Small Business Act jako tématickou podmíněnost ex ante pro fondy EU do navrhovaného společného strategického rámce, a zařazení investic malých a středních podniků jako tematické priority do návrhu nařízení o Evropském fondu pro regionální rozvoj, což by mělo pomoci realizovat cíle Small Business Act na místní/regionální úrovni v každém členském státě;

⁽²⁾ Např. v Irsku klesl poměr úspěšných žádostí podniků o úvěr z 90 % v roce 2007 na 50 % v roce 2010. Zdroj: Central Statistics Office (2011). Access to Finance 2007 and 2010.

27. je toho názoru, že rozmanitost povah a požadavků programů Evropské unie otevřených malým a středním podnikům jsou pro přístup k financím nevýhodou. Navrhuje v rozpočtu EU lépe svázat nástroje a fondy Unie určené malým a středním podnikům. Žádá, aby byla v příštím víceletém finančním rámci posílena podpora všech programů a nástrojů cílených na stimulaci rozvoje malých a středních podniků a v této souvislosti vcelku vítá návrhy týkající se malých a středních podniků uvedené v návrhu Komise pro období 2014–2020, ale s vyjádřením svého názoru počká, až bude dohodnut konečný rozpočet, specifické částky pro podporu malých a středních podniků a konkrétní aspekty provádění;

28. obává se, že program pro konkurenceschopnost a inovace po roce 2013 jako součást společného strategického rámce pro výzkum a inovace nebude přiměřeně odpovídat požadavkům malých a středních podniků, a přiklání se proto k tomu, aby byl v tomto rámci zvláštní pilíř pro malé a střední podniky. Vyzývá k větší přístupnosti nástrojů financování a jejich přizpůsobení potřebám malých a středních podniků, mimo jiné prostřednictvím většího důrazu na mikrofinancování a mezaninové finanční nástroje, prodloužení a rozšíření záručních nástrojů programu pro konkurenceschopnost a inovace a finančního nástroje pro sdílení rizik uvnitř rámcového programu pro výzkum, a k inteligentnějšímu využívání produktů Evropské investiční banky jako JASMINE a JEREMIE;

29. podporuje rozhodnutí Komise o rozšíření rámce dočasné státní podpory, jenž do konce roku 2011 umožňuje poskytovat dodatečnou podporu malým a středním podnikům, a je toho názoru, že by Komise měla tento režim prodloužit i na období po roce 2011, a to po pečlivém přezkoumání výsledků, jichž rámec dosahuje při plnění stanovených cílů;

30. doporučuje, aby národní vlády zvážily možnost daňových pobídek pro malé inovativní začínající podniky v prvních letech jejich působení;

31. je potěšen návrhem Komise pomoci většímu počtu příjemců z řad malých a středních podniků prostřednictvím zesílených programů zajišťování úvěrů usilujících o podporu investic, růstu, inovací a výzkumu, a dále vítá nástin návrhů na zavedení právních předpisů ke zlepšení efektivity fungování trhu s rizikovým kapitálem;

Zlepšení právních předpisů ve prospěch malých a středních podniků

32. vyzdvihuje význam zjednodušeného, jasného a logického regulačního a administrativního prostředí pro malé a střední podniky, a domnívá se, že je v této souvislosti zásadní používat v rostoucí míře „test dopadů na malé a střední podniky“;

33. vyzývá k systematictějšímu používání „testu dopadů na malé a střední podniky“ v systému posouzení dopadů, a to i v raném stádiu práce na politických opatřeních a legislativních návrzích, a dále podotýká, že by byl tento proces posílen, kdyby měl výbor pro posuzování dopadů větší nezávislost na Komisi;

34. důrazně se vyslovuje pro to, aby všechny členské státy uplatňovaly „test dopadů na malé a střední podniky“ a zásadu zohledňování malých a středních podniků, a to nejen u právních předpisů, ale i u administrativních postupů, které se malých a středních podniků týkají. Navrhuje, aby Komise provedla hodnocení toho, jak je „test dopadů na malé a střední podniky“ uplatňován v členských státech, v rámci přezkumu výsledků malých a středních podniků;

35. vítá připravenost Komise pomáhat členským státům vyhýbat se „gold plating“ právních předpisů Evropské unie, jak to Výbor doporučil již ve svém dřívějším stanovisku k SBA, kde upozornil na vážné překážky, jež způsobuje „gold plating“ právních předpisů Evropské unie při přístupu nejmenších podniků na trh a při jejich růstu;

36. plně podporuje zásadu „jen jednou“ a vyzývá místní a regionální orgány, aby tuto zásadu uplatňovaly u všech administrativních a regulačních požadavků o informace od malých a středních podniků. Upozorňuje však, že existují náznaky, že tam, kde se veřejné orgány pokusily zásadu „jen jednou“ provádět a společně využívat shromážděných informací, narazily na překážky v oblasti ochrany a uchovávání údajů;

37. podporuje slib Komise představit v roce 2011 soubor politických doporučení ke zjednodušení a řešení problémů existujících při odstraňování překážek pro převod podniků, a znovu upozorňuje na skutečnost, že tento problém je relevantní zvláště při převodu podniků mezi rodinnými příslušníky, jelikož celá řada vlastníků malých a středních podniků stárne a ukončí v příštím desetiletí své podnikání. Zdůrazňuje, že podobné problémy se týkají i malých a středních podniků s jediným členem;

38. lituje, že byl dosud učiněn jen malý pokrok v oblasti zjednodušení konkurzního řízení, a vyzývá proto členské státy a Komisi, aby této otázce přiznaly priorititu. Rovněž znovu vyzývá Komisi, aby se zabývala podobnými, přesto však odlišnými problémy, jimž čelí neúspěšní podnikatelé, kteří formálně nejsou v konkurzu;

39. upozorňuje na obtíže, jimž čelí neúspěšní podnikatelé při přístupu do systémů sociálního zabezpečení jednotlivých členských států v souvislosti s nároky svých zaměstnanců v případě, kdy jsou jejich podniky nuceny ukončit činnost;

Usnadnění přístupu na trhy

40. podporuje zavedení jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA) pro všechny podniky v Evropě a plně souhlasí se závěry rady SEPA z května 2011⁽³⁾, jež vyzývá k urychlenému přijetí nařízení, které by stanovilo konečné lhůty pro přechod jak v případě systému SEPA pro bezhotovostní úhrady, tak přímého inkasa v systému SEPA. Toto nařízení po svém přijetí nahradí systémy bezhotovostní úhrady a přímého inkasa existující v členských státech, což v konečném důsledku povede k rychlejšímu a účinnějšímu provedení SEPA;

⁽³⁾ http://www.ecb.int/paym/sepa/pdf/SEPA_Council_statement_3rd_meeting.pdf.

41. vítá závazek Komise plně provést Evropský kodex osvědčených postupů o usnadnění přístupu malých a středních podniků k veřejným výběrovým řízením, a vyzývá Komisi a členské státy, aby lépe reagovaly na dřívější výzvy Výboru k podpoře inovačních smluvních opatření zaměřených na zvýšení účasti malých a středních podniků ve veřejných výběrových řízeních, jako je rozdělení více veřejných soutěží na několik soutěží či případné zařazení příležitostí spolupráce do výzva k podávání nabídek;

42. dále vyzývá Komisi, aby prosazovala možnost, že by účastníci nabídkového řízení na národní úrovni žádali o jakýsi „průkaz nabídkového řízení“ (elektronický systém pro registraci), jehož prostřednictvím by bylo možné prokázat, že malý či střední podnik má prohlášení a dokumentaci často požadované veřejnými zadavateli v rámci nabídkových řízení. To, že by se o tento průkaz žádalo pouze jednou, by znamenalo, že by malé a střední podniky nemusely neustále předkládat stejná prohlášení a stejnou dokumentaci. Šetřilo by to čas a prostředky malým a středním podnikům, které se často účastní nabídkových řízení. Průkaz by platil po určité období, jelikož potřebná osvědčení mají omezenou platnost. Podobné systémy již fungují a dosavadní zkušenosti s nimi byly příznivé;

43. připomíná, že potenciál v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek je do značné míry nevyužit, a vítá výzvu Komisi a členským státům, aby do roku 2012 zajistily vzájemné uznávání elektronické identifikace a autentifikace v celé EU. VR za tímto účelem vyzývá Komisi, aby přezkoumala pokrok učiněný v této oblasti v roce 2011, aby bylo zajištěno, že jsou podnikány vhodné kroky a aby byla identifikovány otázky, jimž je nutné věnovat při provádění zvláštní pozornost;

44. navrhuje, aby se výhody týkající úspor, které poskytují řešení informačních a komunikačních technologií, využívaly ve větší míře vzhledem k tomu, že pouze třetina veřejných zakázek v Evropské unii se v současné době přijímá v elektronické podobě, a proto vyzývá k tomu, aby se tato skutečnost ve SBA lépe řešila a byla uplatňována Komisí a členskými státy;

45. upozorňuje znovu na stále rostoucí hrozbu, již představuje pro životaschopnost legálních malých a středních podniků černý trh, a vyzývá Komisi k řešení výzev, jež tato skutečnost představuje, pokud jde o nekalou konkurenci a podlouhý obchod, a to zvláště prostřednictvím opatření, která by mohla zlepšit ochranu duševního vlastnictví a boj proti paděláním;

Podpora podnikavosti

46. uznává význam podpory a rozvoje a kultury podnikání. Vyzývá členské státy, aby kladly větší důraz na podporu podnikatelského vzdělávání a utváření podnikatelského smýšlení mezi studenty a při přípravě vyučujících;

47. zasazuje se za etablování projektu Evropského podnikatelsky zaměřeného regionu jako součást provádění iniciativy SBA s cílem podpořit podnikání a mít k dispozici nástroj na propojení regionů a šíření osvědčených postupů na místní a regionální úrovni při podporování malých a středních podniků;

48. vítá vyhodnocení programu Erasmus pro mladé podnikatele a zastává názor, že jeho pilotní fáze splnila mnohé z jeho cílů a přinesla opravdovou přidanou hodnotu EU. Podporuje rozšíření tohoto programu za podmínky, že budou vyřešeny hlavní nedostatky pilotní fáze, zejména: a) celková lepší informovanost o iniciativě a větší zdůraznění přínosů pro účastníky a hostitelské podniky; b) zřízení místních/vnitrostátních kontaktních center pro řešení problémů s komunikací a podporou; c) větší zeměpisná vyváženost účastníků; d) zajištění programu „následné péče“, jenž by účastníkům umožnil upevnění získaných zkušeností; e) pevnější finanční základ programu;

49. vítá a podporuje, že byly vytvořeny poradenské programy pro podnikatelky. Opakovaně upozorňuje rovněž na potřeby podnikatelů přistěhovalců, kteří jsou vlivem okolností obvykle podnikavější a neodrazuje je tolik riziko. Doporučuje, aby byly rovněž zohledněny požadavky mladých lidí, menšin a starších podnikatelů a byly rozlišovány rozdílné problémy a požadavky podnikatelů, kteří se přistěhovali ze zemí Evropské unie, a podnikatelů, kteří se přistěhovali z třetích zemí;

50. vítá stěžejní iniciativu strategie Evropa 2020 *Program pro nové dovednosti a pracovní místa*, jenž zohledňuje některé rysy a výzvy charakteristické pro malé a střední podniky, a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že bude politika dovedností a zaměstnanosti rozvíjena v kontextu SBA, aby byl maximalizován potenciál vytváření pracovních míst a rozvoje dovedností v malých a středních podnicích.

V Bruselu dne 12. října 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO